

MATRONATY / PATRONATY:

ORGANIZATORZY:

WYKONAWCA:

BETONOVO
natural concrete

YONI
LOMI

16 października 2017
GARNIZON KULTURY
SZTUKA WYBORU
ul. Słowackiego 19, Gdańsk

/godz. 18:00 - uroczyste odsłonięcie rzeźby YONI dr Jerzego Dobrzańskiego

/godz. 18:00 - otwarcie wystawy zbiorowej "DZIEWCZYNKI" // wystawa otwarta 7-11 października

/godz. 18:30 - wykład dr Katarzyny Lewandowskiej PHALLUS KAPUTT

Temat, podjęty w tych trzech punktach wydarzenia, symbolicznie przełamuje dotychczasowe wyobrażenia o miejscu jakim jest garnizon. Zarówno forma rzeźby, tematyka wystawy i wymowa wykładu stanowią spójny komentarz do przemiany, jaka zaszła na terenach dawnych koszar wojskowych. Ta niezwykła transformacja miejsca, którą mieszkańcy Gdańska z zaciekawieniem obserwują w ostatnich latach, intryguje i skłania do głębszych refleksji. Bardzo ważnym kryterium dla rozstrzygnięcia konkursu na formę rzeźby było znalezienie symbolicznego remedium, które wprowadzi równoważący żeński pierwiastek, bilansując w ten sposób unosząc się w powietrzu męską aurę. Dla autora projektu inspirująca okazała się również idea globalnego siostrzeństwa i kobiecej solidarności. Garnizon, z niedostępnego wojskowego terenu, zmienił się w przestrzeń otwartą na sztukę i przyjazną dla wszystkich, przy jednoczesnym zachowaniu zabytkowych zabudowań militarnych z końca XIX w.

Decyzją konkursowego jury zrealizowany został projekt Jerzego Dobrzańskiego pt. *YONI*.

YONI (trl. yoni, ang. yoni, "łono", "źródło") - indyjskie określenie żeńskich organów płciowych zarówno w znaczeniu fizycznym (np. w Kamasutrze), jak i w znaczeniu religijno-duchowym, jako symbol bogini Dewi, źródła i całego wszechświata. Termin ten używany jest również w w najrozmaitszych znaczeniach przenośnych np. "łono", "źródło", "naczynie", "początek". Stylizowane przedstawienia genitaliów kobiecych zostały odnalezione już w Mohendžo-Daro, zatem wydaje się, że można prześledzić ciągłość wykorzystania tego symbolu od czasów wedyjskich i później - w nurtach tantrycznych, koncentrując się na Śakti, żeńskiej mocy stwórczej.

Jerzy Dobrzański – (ur. w 1976r. w Rzeszowie) rzeźbiarz, projektant, stypendysta Fundacji Kościuszkowskiej, odbywał stypendium w Pratt Institute w Nowym Jorku w 2012 roku. Stypendysta Ministra Kultury w 2017 r. Adiunkt na Akademii Sztuki w Szczecinie na Wydziale Malarstwa i Nowych Mediów. Autor rzeźb i obiektów w przestrzeni publicznej, która jest dla niego naturalnym polem ekspresji i ekspozycji artystycznej. Pasjonat minimalizmu amerykańskiego lat 60- tych, oraz rosyjskiego konstrukttywizmu . Własna metodologię projektową konstruuje w oparciu o pojęcie modułu i szeroko pojętej modularności jako manifestacji uniwersalnej zasady ekonomii w naturze.

Otwarcie wystawy "DZIEWCZYNKI"

Kuratorka projektu: Magdalena Kalisz, SZTUKA WYBORU.

Kuratorka artystyczna: Natalia Warwas-Błach.

Artystki: Gosia Kalinowska, Agata Roguziak, Natalia Gozdowska, Natalia Warwas, Katarzyna Leszko, Aleksandra Jagła, Marta Grabicka, Katarzyna Dobrogowska, Matylda Zawadzka, Beata Konarska, Monika Konczakowska.

„Sedno leży w tym, że wedle naszej wiedzy nie było naprawdę wielkich artystek, choć było wiele artystek interesujących i bardzo dobrych, których dorobek nie został dostatecznie zbadany i doceniony. Tak jak nie było niezależnie od naszych chęci, wspaniałych litewskich pianistów jazzowych czy tenisistów Eskimosów”

[Linda Nochlin, *Dlaczego nie było wielkich artystek?*]

Temat wystawy pomyślany jest jako impuls do zastanowienia się nad sytuacją nieobecności kobiet w kanonie sztuki oraz wielu innych przestrzeniach życia społecznego. Nie bez powodu więc w wystawie towarzyszącej odsłonięciu rzeźby YONI uczestniczą wyłącznie artystki. Udało się w ten sposób podkreślić znaczenie budowania kobiecej tradycji artystycznej, szczególnie w kontekście dawnych konwencji miejsca, jakim są koszary wojskowe.

Wykład dr Katarzyny Lewandowskiej

PHALLUS KAPUTT. KIEDY NASZE WARGI ROZMAWIAJĄ ZE SOBĄ.

Wagina w sztuce feministycznej.

Wagina odstrasza duchy, Szatana, morskiego boga, który w furii burzy ocen. Wagina jest gniewna, to wilgotna otchłań, przed którą uciekają demony wszelkiej maści. Baubo pociesza zranioną przez męskich bogów Demeter. Obsceniczność i śmiech „Przemawiającej spomiędzy nóg” pozwalają przetrwać Matce Ziemi, a tym samym ludziom, których ratuje od śmierci głodowej. Wagina jest tożsama z kobietą, dlatego wciąż, szczególnie dzisiaj wywołuje nerwowe poruszenie. Od wieków władza - zawsze męska - pragnęła kontrolować społeczeństwo, wchodząc w jego najbardziej intymne sfery. Potrzeba dozoru jest niezwykle silna przez co bardzo szybko możemy stać się niewolicami/kami. Za wszelką cenę należy stawiać opór próbie podporządkowywania i zawłaszczania przez opresyjne mechanizmy naszych ciał.

Wprowadzając waginę do sztuki, artystki sprzeciwiły się fallologocentrycznemu modelowi, jedynemu i obowiązującemu. Zaczęły tworzyć JEJ historię, odgrzebuując niezwykle biografie kobiece, przez wieki niewidoczne, zapomniane. Perspektywa feministyczna pozwoliła na postrzeganie kobiety jako takiej, a nie w opozycji do mężczyzny. Negatywnie stygmatyzowane charakterystyki żeńskie nabrały pozytywnego wymiaru. Waginalność pozwoliła na zwrot ku afirmacji kobiecości.